

KATAZO LA BIDHAA ZA ANASA: KUELEWA AHADI YAKE NA KUSHUGHULIKIA CHANGAMOTO

1. Utangulizi

Ukiukaji wa katazo la usafiri mara kwa mara hutokea kwenye vichwa vya habari, kama vile ilivyotokea mnamo Februari 2019, wakati maafisa wa Uholanzi walipokamata chupa 90,000 za vodka zilizokuwa zinaelekea Korea Kaskazini.¹ Kwa ziada, miradi ya miundombinu ya wananchi mabwenyenye wa Korea Kaskazini yamekamilishwa, kama vile sinema ya 4D na Masikryong Ski Resort, ambayo ina lifti za kuteleza barafuni na magari ya kuteleza barafuni.² Ripoti za vyombo vya habari pia zinarejelea “vipodozi na vitamini” kama bidhaa za anasa kwa wananchi wa Korea Kaskazini.³ Kwa kweli, mnamo 2018, Yoon Sang-Hyun, mtungaji sheria wa Korea Kusini, alidai kuwa Korea Kaskazini ilitumia angalau milioni \$640 ili kuingiza nchini bidhaa za anasa kutoka Uchina mnamo 2017.⁴ Mifano hii inaweza kutazamwa kwa muktadha wa maswali mapana yanayoibuka kwenye muktadha wa katazo la bidhaa za anasa: ni nini bidhaa za anasa, na nchi tofauti zinafafanua vipi “bidhaa za anasa”? Je, ni mataifa gani yaliyolegea kwenye kutenganisha bidhaa za anasa na bidhaa za kawaida za wateja? Na, muhimu zaidi, sekta binafsi inaweza kuhakikisha kiviipiti utiifu wa katazo la bidhaa za anasa, ambayo inaweza kuhitaji kuzingatia ufasiri na utenda kazi unaobadilika wa mataifa anuwai? Ripoti hii inashughulikia maswali haya, na inatoa mifano inayosaidia kuangazia utata unaohusika ambao unaweza kusaidia kuongoza sekta binafsi ili iweze kuitii katazo. Ripoti pia inasisitiza ubunifu wa katazo la bidhaa za anasa. Kwa kutofafanua maana ya bidhaa za anasa na kuweka wazi kuwa katazo hakijawekewa kikomo kwa bidhaa fulani tu, Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa liliunda aina ya vikwazo inayowaudhi mabwenyenye wa Korea Kaskazini bila kuathiri vibaya wananchi wa kawaida wa Korea Kaskazini.

¹ Rejelea, kwa mfano, Vanessa Romo “Mamlaka ya Ushuru ya Uholanzi Inazuia Ufikishaji wa Chupa 90,000 za Vodka zilizokuwa zinaelekea nchini Korea Kaskazini,” *Radio ya Umma ya Taifa*, Februari 26, 2019

² Benjamin Katzeff Silberstein “Tatizo la Kuipatia Msaada Korea Kaskazini ni Kubwa Kuliko Msaada Kupelekewa Kwingine,” *38 Kaskazini*, Disemba 6, 2018

³ Katrina Yu “Uchina iko kwenye safu ya mbele ya kusubiri uwezekano wa kufunguka kiuchumi kwa Korea Kaskazini,” *PBS News Hour*, Juni 26, 2018

⁴ Ibid. Silberstein, 2018

2. Nadharia na Mabadiliko

Mnamo Oktoba 14, 2006, Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa (UNSC) liliidhinisha **Azimio la 1718**, ambalo linajumuisha katazo dhidi ya bidhaa za anasa kuingia nchini Korea Kaskazini. Nadharia ya kukataza bidhaa za anasa zisiingie Korea Kaskazini inafuata wazo la vikwazo maizi na vyenye shabaha, ambavyo lengo lake ni kuwashinikiza viongozi huku vinalinda wananchi wa kawaida dhidi ya athari mbaya za vikwazo. Kwa kweli, wakati katazo la bidhaa za anasa lilipoanzishwa, kulikuwa na fununu za vyombo vya habari kuwa katazo lilikuwa limelengwa kiongozo wa Korea Kaskazini Kim Jong Il na hamu yake ya anasa, huku aliyekuwa Balozi wa Marekani Jon Bolton akidai kuwa “Urefu na uzito wastani wa wananchi wa Korea Kaskazini umekuwa ukipungua kwenye miaka iliyopita, na labda katazo hili litamshinikiza Kim Jong Il.”⁵

Kazi ya katazo la bidhaa za anasa si tu kulenga hamu ya bidhaa za anasa ya kiongozi wa Korea Kaskazini Kim Jong Il na kiongozi wa sasa wa Korea Kaskazini Kim Jong-Un. Viongozi wa Korea Kaskazini wametumia bidhaa za anasa ili kujenga na kudumisha imani ya mabwenyenye, ambao wanaonekana kuwa ni muhimu sana kwa kuunga mkono utawala wa Korea Kaskazini na sera zake. Kwa hivyo, kutoruhusu bidhaa za anasa kutoka Korea Kaskazini ni mbinu moja ya kuvunja uhalali wa utawala wa Korea Kaskazini.⁶ Kwa ziada, katazo la bidhaa za anasa pia linanuiwa kuzuia uzaji wa bidhaa za anasa nchini Korea Kaskazini, ambao ni chanzo cha pesa kwa serikali na mradi wake wa silaha za nyuklia.⁷

Kwenye muktadha huu, ni muhimu kuzingatia kuwa katazo la bidhaa za anasa, kama zilivyoidhinishwa na Azimio la 1718 (2006), halitoi ufafanuzi wa bidha za anasa wala halitoi orodha ya yale yanayofaa kujumuishwa kwenye bidhaa za anasa.⁸ Badili yake, barua kutoka kwa Mwenyekiti wa Kamati ya Baraza la Usalama inadokeza kuwa “ufafanuzi wowote wa bidhaa za anasa kama unavyoweza kuhitajika na Nchi Wanachama ili kutekeleza [paragrafu husika] itakuwa jukumu la kitaifa la nchi wanachama zenyewe.”⁹ Inaweza kudaiwa kuwa hii inasisitiza ubunifu wa katazo la

⁵ “Umoja wa Mataifa umeweka vikwazo vya usafiri na biashara dhidi ya Korea Kaskazini,” *CNN*, Oktoba 15, 2006

⁶ Soo Kim “Bidhaa za Anasa nchini Korea Kaskazini: Umuhimu Halisi na wa Kinadharia kwa Utawala wa Kim Jong-Un” *Mfululizo wa Utafiti wa Kisomi wa Taasisi ya Marekani ya Uchumi wa Korea*, Disemba 31, 2013

⁷ David McKenzie “Pale mabwenyenye wa Korea Kaskazini wanapoenda ili kupata bidhaa za anasa,” *CNN*, 17 Julai 2017

⁸ Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa, S/RES/1718 (2006), paragrafu ya 8 (a) (iii)

⁹ Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa, “Barua kutoka Mwenyekiti wa Kamati ya Baraza la Usalama iliyoanzishwa kwa kutii azimio la 1718 (2006) inayohusu Korea Kaskazini iliyojumwa kwa Nchi zote Wanachama,”

bidhaa za anasa: katazo linaathiri viongozi wa Korea Kaskazini na hamu ya mabwenyenye ya kuwa na bidhaa zisizokuwa muhimu. Hata hivyo, haina athari mbaya kwa wananchi wa kawaida. Kwa hivyo, katazo linaweza kuhusisha kwa upana. Kwa kweli, inaweza kudaiwa kuwa nguvu yake ni upana unaoundwa na kutofafanua bidhaa za anasa: kwa sababu wahusika hawana miongozo thabiti kuhusu bidhaa za anasa; itabidi watahadhari sana ili kuepuka kuipatia Korea Kaskazini bidhaa ambazo zinaweza kuchukuliwa kuwa ni “bidhaa za anasa”. Kwa njia hii, unyambulikaji unatoa msingi wa katazo pana. Unyambulikaji unakuja na faida nyingine: kila vile maana ya bidhaa za anasa inavyobadilika na wakati, ndipo nadharia zinazogeuka zinaweza kujumuishwa bila kuhitaji tathmini wazi kutoka Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa.

Maazimio ya mbeleni (2094, 2270, 2321) yanatoa orodha za baadhi ya bidhaa za anasa, lakini bado yanabakisha unyambulikaji kwa kudokeza kuwa bidhaa za anasa haziwekewi kikomo kwa zile zilizoorodheshwa kwenye Nyongeza za maazimio. Kwa bidhaa ambazo kwa sasa zinatambuliwa kama bidhaa za anasa na maazimio ya Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa, rejelea Jedwali la Kwanza, ambalo pia linaonyesha mabadiliko kwenye katazo la bidhaa za anasa kila wakati unapoendelea kupita.

Jedwali la Kwanza: Ufafanuzi unaobadilika wa “bidhaa za anasa”

Makatazo ya Azimio la Baraza la Usalama la	Umoja wa Mataifa
1718 (2006) ¹⁰	Katazo la bidhaa za anasa kuingia nchini Korea Kaskazini (hakuna ufafanuzi au bidhaa za anasa zinazojumuishwa)
2094 (2013) ¹¹	Bidhaa zinajumuisha, lakini haziwekewi kikomo kwa: <ul style="list-style-type: none"> • Mapambo <ul style="list-style-type: none"> ○ Lulu, johari, vito vyenye thamani kubwa na vyenye thamani wastani (vikiwemo almasi, yakuti, johari, na zumaridi) ○ Mapambo ya mwili ya vyuma vya thamani au pande la chuma lenye chuma ya thamani • Usafiri <ul style="list-style-type: none"> ○ Boti za anasa, motokaa na magari ya anasa (yakiwemo magari yenye nafasi kubwa na magari ya mashindano)
2270 (2016) ¹²	<ul style="list-style-type: none"> • Saa za anasa <ul style="list-style-type: none"> ○ Saa za mkononi, mfukoni, na zingine, zenye mjengo wa chuma cha thamani au chuma yenye chuma cha thamani • Magari ya maji ya burudani • Magari ya kuteleza barafuni (yenye thamani zaidi ya \$2000) • Vitu vya fuwele ya risasi

16 Februari 2007

¹⁰ UNSC, S/RES/1718 (2006), paragrafu ya 8 (a) (iii)

¹¹ UNSC, S/RES/2094 (2013), Nyongeza ya IV

¹² UNSC, S/RES/2270 (2016), Nyongeza ya IV

	<ul style="list-style-type: none"> • Vifaa vya michezo ya kujiburudisha
2321 (2016) ¹³	<ul style="list-style-type: none"> • Mazulia na mikeka (yenye thamani zaidi ya \$500) • Vyombo vya kauri au kauri yenye majivu ya mifupa (vyenye thamani zaidi ya \$100)

Dokezo: Katazo **halijawekewa** kikomo kwa bidhaa zilizoordheshwa. Matakwa yanafaa kufuatwa “bila kupendelea shughuli za ziara za kidiplomasia nchini Korea Kaskazini”.¹⁴

Nchi wanachama za Umoja wa Mataifa, na pia Umoja wa Ulaya, zinafasiri mahitaji ya maazimio ya Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa ili kuunda kanuni zao za uuzaji nje. Kwa kuzingatia kuwa hakuna ufafanuzi bainifu wa bidhaa za anasa, kanuni hizi za uuzaji nje ni tofauti kulingana na nchi, na zinaweza kuangazia, miongoni mwa sababu zingine, mawazo ya nchi tofauti ya bidhaa za anasa, mashinikizo ya sekta, uwezo wa kutekeleza na kutekeleza kisheria vikwazo, na uhusiano maalum baina ya nchi hiyo na Korea Kaskazini. Uchina, kwa mfano, ilifikisha bidhaa kwa Masikryong Ski Resort, na ilitetea uuzaji nje huo kwa kusema kuwa “kuteleza barafuni ni mchezo maarufu unaopendwa na watu, na vifaa vya kuteleza barafuni au huduma husika hazijajumuishwa kwenye orodha ya bidhaa za anasa zisizoruhusiwa”.¹⁵ Utetezi huu unapuuza kuwa kuteleza barafuni ni shughuli inayoeweza kufikiwa na mabwenyenye tu, na wala si wananchi wengi wa Korea Kaskazini, ambao ni maskini. Muhimu zaidi, ufasiri wa Uchina wa katazo la bidhaa za anasa pia unakoleza kutokuwepo na usawa kwenye utekelezaji wa kitaifa, kwa ajili nchi zingine, kama vile nchi wanachama za Umoja wa Ulaya, zinajumuisha vifaa vya kuteleza barafuni kwenye ufasiri wao wa katazo.

Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa na matawi yake yametoa miongozo ya ziada ya utekelezaji wa hatua kuhusu “bidhaa za anasa” inayotoa muktadha wa mahitaji yaliyoko kwenye Jedwali la Kwanza na inasisitiza upana wa katazo.¹⁶ Notisi husika ya utekelezaji inarejelea Kamusi ya Merriam-Webster ili kupata ufafanuzi wa “anasa”¹⁷ kwa lengo la kuongoza nchi wanachama, na inatoa mwito kwa nchi wanachama ili zipige marufuku ufikishaji wa bidhaa za anasa ambazo hazijajumuishwa kwenye nyongeza za maazimio husika kwa njia ambayo inadumisha malengo ya maazimio yote. Pia inashauri nchi wanachama “zizingatie sifa zao binafsi na pia matendo ya Nchi zingine wanachama”.¹⁸ Kama vile mfano wa uuzaji nje za vifaa vya kuteleza barafuni

¹³ UNSC, S/RES/2321 (2016), paragrafu ya 5 na nyongeza ya IV

¹⁴ Tazama, kwa mfano, UNSC, S/RES/2094 (2013), paragrafu 32

¹⁵ Ripotia ya Jopo la Wataalamu iliyoktayarishwa kwa kutii azimio la 1874 (2009), S/2015/131, 23 Februari 2015, paragrafu ya 99

¹⁶ Kamati ya Baraza la Usalama iliyoanzishwa kwa kutii azimio la 1718 (2016), Notisi za Kusaidia Utekelezaji Namb. 3 (iliyosasisishwa mnamo 20 Januari 2017)

¹⁷ Ibid. Notisi za Kusaidia Utekelezaji “mtindo wa maisha au mazingira ya daraja ya juu, uteuzi wa kipekee au kisaidizi cha nyenzo kinachotimiza anasa; bidhaa au huduma isiyohitajika inayochangia maisha ya anasa: burudani ya mapambo au mbinu ya usafiri ambayo haihitajiki; mbinu au chanzo cha kujipatia rahi au kukidhi matamano binafsi.”

¹⁸ Ibid. Notisi ya Kusaidia Utekelezaji

vinasisitiza, na pia mifano mengine inayotangulizwa hapo chini, miongozo hii, mpaka leo, haijaleta matokeo ya matendo wala ufasiri sawia. Hata hivyo, miongozo hii inaweka kielelezo kuwa uhamishaji bidhaa hadi Korea Kaskazini, ikiwemo uhamishaji wa bidhaa ambazo hazijaainishwa kwa uwazi kama bidhaa za "anasa" na orodha za Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa (rejelea Jedwali la Kwanza), unaweza kuziletea sifa mbaya kampuni na nchi zinazohusishwa kwenye biashara hiyo. Kwa ziada, mifano hii inasisitiza kuwa ufafanuzi mkali zaidi wa bidhaa za anasa wa baadhi ya nchi, kama vile ufafanuzi wa Umoja wa Ulaya na wa Marekani unaweza kushinikiza nchi zingine na kampuni zao zitekeleze ufasiri imara zaidi wa katazo

3. Mikakati na Matokeo ya Ukiukaji

Kama ilivyobainishwa na ripoti ya Jopo la Wataalamu ya 2013 na ripoti zingine, Korea Kaskazini inatumia mbinu anuwai za kinafiki za kuvunja katazo la bidhaa za anasa, zikiwemo:

- Kauili za mamlaka za ushuru na usafirishaji bandia¹⁹
- Matumizi ya madalali/watu w mpito ili kufanya malipo na kupanga uhamishaji
- Kuhusisha waajiriwa wa balozi ya Korea Kaskazini kwenye miamala
- Kampuni za usafirishaji zilizoordheshwa kama watumiwaji
- Kampuni za Korea Kaskazini zilizoko nchini Uchina
- Kampuni zinazoshirikiana na Korea Kaskazini na miradi ya pamoja
- Kutumia fursa ya ufasiri legevu zaidi wa nchi zingine wa katazo la bidhaa za anasa

Kuhusiana na kutumia nchi zingine kwa uhamisho wa bidhaa za anasa, Jopo la Wataalamu limedokeza “mwelekeo ambapo bidhaa za anasa kwenye nchi za watengenezaji zinahamishwa hadi nchi zingine zenye vigezo tofauti vya bidhaa za anasa kabla ya matumizi ya mwisho nchini Korea Kaskazini.”²⁰ Kwa kweli, kama vile uchunguzi wa kifani wa hapo chini unavyoonyesha, hii inaonekana kuwa mojawapo kati ya mikakati inayotumiwa mara nyingi. Umoja wa Mataifa unakiri kuwa uhamishaji kama huu maranyingi hutokea “bila watengenezaji/kampuni kujua kuhusu kituo cha mwisho cha bidhaa hizo.”²¹

¹⁹ Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa, S/2013/337, paragrafu za 101-102

²⁰ Ripotia ya Jopo la Wataalamu iliyoktayarishwa kwa kutii azimio la 1874 (2009), S/2017/150, 27 Februari 2017, paragrafu ya 128

²¹ Ripotia ya Jopo la Wataalamu iliyoktayarishwa kwa kutii azimio la 1874 (2009), S/2015/131, 23 Februari 2015, paragrafu ya 96

Ingawa bidhaa zimetoka kwenye nchi anuwai, nchi inayojitokeza kuwa inarahisisha uhamisho hadi Korea Kaskazini ni Uchina. Kama ilivyoorodheshwa hapo chini, kampuni za Uchina zimetuhumiwa kuwa zinasaidia Korea Kaskazini kupitia njia anuwai ili kuipatia Korea Kaskazini ufikiaji wa bidhaa zilizoorodheshwa kama bidhaa za anasa na mataifa mengine. Serikali ya Uchina imetetea ufasiri legevu zaidi wa katazo la bidhaa za anasa. Nchi ambazo pia zimepatikana na hatia kwenye mifano ya hapo chini ni Singapoo na Ukraini. Kwenye miaka iliyopita, Malesia na Urusi pia zilitajwa.²²

Mifano ya hapo chini pia inazidi kuangazia mikakati na matokeo, na inatoa msingi wa mpendekezo ya kuepuka ukiukaji wa vikwazo usionuiwa.²³ Mifano pia inaashiria hatari kwa sekta binafsi. Hatari hizi zinaweza kujumuisha kufunguliwa mashtaka, lakini, kwa kawaida, zinahusisha aibu na gharama za sifa. Hii ndiyo hali kwa sababu ukiukaji wa vikwazo unaripotiwa kwenye vyombo vya habari, ambavyo vinaangazia kampuni na watu binafsi wanaotuhumiwa kuwa wameenda kinyume na vikwazo.

3.1 MAGARI

Idadi kadhaa za ukiukaji maarufu wa katazo la bidhaa za anasa za magari zimetokea, ambazo mara nyingi zinagunduliwa wakati magari ya anasa ynapoonyeshwa kwenye magwaride yanayoandaliwa na viongozi wa Korea Kaskazini. Kwa ajili magari ya anasa yanajumuishwa kwenye orodha ya bidhaa zilizochapishwa na Umoja wa Mataifa (rejelea Jedwali la Kwanza), ni wazi kuwa yanajumuishwa kwenye katazo. Kwa hivyo, ukiukaji huu unaweza kuashiria ruwaza muhimu za mikakati ya Korea Kaskazini ya kukwepa katazo ambayo haitegemei ufasiri anuwai wa katazo wa kila nchi.

3.1.1 Limozini za Rolls-Royce

Kuonekana hadharani kwa limozini ya Rolls-Royce Phantom huko Pyongyang mnamo 7 Oktoba 2018 kunafanyiwa uchunguzi kwa sasa. Hapo awali, Rolls-Royce Ghost iliyokamatwa na Upelelezi wa Mamlaka za Ushuru wa Bangladeshi mnamo Januari 2017. Gari lilotolewa kauli bandia, na lililetwa nchini ili liuzwe tena, na mwanadiplomasia wa Korea Kaskazini ambaye alikuwa amefukuzwa nchini Bangladeshi.²⁴ Ingawa maelezo ya kesi hii yanaendelea kuchunguzwa, mkakati wa **kuleta bidhaa za anasa kwenye nchi nyingine ili ziuzwe upya** yanaangazia kuwa bidhaa za anasa zinatumiwa ili kuzalisha mapato, mapato ya kufaidisha watu binafsi au kufadhili miradi inayoendeshwa na serikali, ikiwemo mradi wa silaha za nyuklia. Ambayo pia inafaa kutajwa ni kuhusishwa kwa **mwanadiplomasia wa Korea Kaskazini**.

²² Ibid. McKenzie, 2017

²³ Kuzungumzia mifano haitoshi, na inalenga mifano inayoonyesha mbinu na/au uhamisho wenye thamani kubwa. Uhamisho wa ziada wa bidhaa za anasa hadi Korea Kaskazini umetokea.

²⁴ UNSC, S/2017/150, paragrafu ya 125

3.1.2 Magari ya Lexus

Mnamo 2018, magari kadhaa ya anasa ya Lexus yenye mabamba ya gari ya leseni za Korea Kaskazini yalionekana kwenye kongamano baina ya Korea. Shirika la Magari la Toyota lilidai kuwa “tunaweza kuchukulia kuwa magari haya yanatoka kwenye **vituo vya usuli** na yalipeanwa miongoni mwa watu binafsi”.²⁵

3.1.3 Limozini za Mercedes-Benz

Mnamo 2018, limozini za Mercedes-Benz zilionekana bila mabamba ya gari ya leseni wakati mikutano nchini Singapoo, Beijing, na Pyongyang, na yalikuwa yanatumiwa na angalau afisa mmoja wa Korea Kaskazini. Magari haya yalisafirishwa mapema hadi nchini Korea Kaskazini.²⁶

Jopo liling'amua kuwa magari kadhaa kati ya haya yalikuwa yametoka barani Ulaya na yalifanyiwa ubinafsishaji wa kilinzi nchini Marekani. Kwa maagizo ya George Ma, mfanyabiashara wa Kichina ambaye kampuni yake, Seajet, inafanya shughuli kama wakala ya kampuni ya ndege ya Korea Kaskazini Air Koryo, magari yalisafirishwa kupitia kontena za usafirishaji kutoka Marekani hadi Uchina. Kampuni iliyohusishwa kwenye usafirishaji ilikuwa Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing, kampuni kubwa ya usafirishaji nchini Uchina ambayo, kulingana na ripoti ya Jopo la Wataalamu, ilikuwa inajitambua kama wakala ya usafirishaji ya Korea Kaskazini.²⁷ Kampuni ya Marekani ilikuwa imepewa maagizo itaje Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing kama mtumiwaji bidhaa.

Hapo awali, mnamo 2011 na 2012, Japani pia iliripoti uhamisho wa magari ya Mercedes-Benz hadi Korea Kaskazini.²⁸ Mkakati uliotumiwa ulikuwa usafirishaji wa kimpito na/au kampuni za mpito zenye makao makuu nchini Uchina. Wakala ya Usafirishaji ya Umoja Ulimwenguni ya Dalian ilisimamia baadhi ya uhamisho huu, na ilitoa maagizo maalum kuhusu usafirishaji na miamala ya fedha.

Kwenye mfano mwingine, raia wa Austria (Josef Schwartz) alinunua magari manane ya Mercedes kwa niaba ya Korea Kaskazini, na alitambulisha na kutolea kauli bandia kampuni ya Uchina, Kampuni ya Kimataifa ya Complant, kama mtumiaji wa mwisho.²⁹

Mifano ya uingizaji nchini Korea Kaskazini wa Mercedes-Benz inasisitiza mikakati ya kauli bandia za votuo vya mwisho na watumiwaji bidhaa, wahusika wa kimpito,

²⁵ Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa, S/2019/171, paragrafu ya 104

²⁶ UNSC, S/2019/171, paragrafu ya 102

²⁷ UNSC, S/2016/157, paragrafu za 118-121

²⁸ Baraza la Usalama la Umoja wa Mataifa, S/2012/422, paragrafu za 77-80

²⁹ Ibid. S/2012/422, para. 85

kampuni za Uchina zenye uhusiano na Korea Kaskazini, na kampuni ya Korea Kaskazini iliyoko nchini Uchina (Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing).

3.2 POMBE

3.2.1 Vodka

Mnamo 2018, maafisa wa Uholanzi walizuia usafirishaji wa vodka ulioshukiwa kuwa unaelekea nchini Korea Kaskazini.³⁰ Vodka inachukuliwa kuwa ni “bidhaa ya anasa” kulingana na kanuni ya Baraza la Umoja wa Ulaya.

Mbinu iliyotumiwa na Uholanzi ili kung'amua kama usafirishaji wa vodka ulikuwa si wa kawaida inafaa kuzingatiwa. Vodka hiyo. iliyosafirishwa kutoka Belarusi, ilikuwa inaelekea Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing (ambayo pia inashukiwa kwenye usafirishaji wa magari ya limozini za Mercedes-Benz). Kampuni nyingine iliyoorodheshwa kwenye hati za usafiri, Kampuni ya Usafiri Kimataifa ya Transit Prime, ilikuwa na nambari ya simu na anwani sawia na Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing. Kulingana na ufahamu wa maafisa wa Uholanzi wa ripoti za Jopo la Wataalamu, ripoti ilitambua Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing kama kampuni inayoshukiwa kuwa inaisaidia Korea Kaskazini iende kinyume na vikwazo. Uholanzi pia uliona kutowiana kwenye hati za usafirishaji, haswa kuwa Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing, kama msambazaji wa mizigo, haitokuwa kituo cha mwisho cha safari ya mizigo hiyo.

Kulingana na kandarasi za usafirishaji vodka, vodka iliuzwa na mtengenezaji nchini Belarusi hadi kwa Shirika la Jojia lenye jina Noble House LLC.³¹ Ingawa uchunguzi unaendelea, mfano huu unaangazia mikakati ya Korea Kaskazini ya kutumia **kampuni za mpito** ili kuficha kituo cha mwisho cha bidhaa husika, na kutumia **kauli za kuhadaa za mamlaka za ushuru na usafirishaji (na watumiwaji bidhaa)**.

3.2.2 Vinywaji Anuwai vya Pombe

Kuna ripoti kadhaa za ziada za uhamishaji wa vinywaji vya pombe hadi nchini Korea Kaskazini. Uhamishaji kadhaa kama huu umerahisishwa na kampuni ya Uchina, Wakala ya Usafirishaji ya Umoja Ulimwenguni ya Dalian, ambayo pia ilitajwa kuwa ili husika kwenye uhamishaji wa limozini za Mercedes Benz.³² Wakala ya Usafirishaji ya

³⁰ UNSC, S/2019/171, paragrafu ya 105

³¹ UNSC, S/2019/171, paragrafu ya 106

³² UNSC, S/2013/337, paragrafu ya 103

Umoja Ulimwenguni ya Dalian ilitoa maagizo kwa wauzaji ili kuwasaidia wakwepe katazo la bidhaa za anasa.

3.3 NDEGE

Ndege mbili kutoka nchi za Magharibi zilionekana kwenye Onyesho la Ndege la Wonsan mnamo 2016.

Ndege ya P-750 XSTOL, inayotengenezwa na Pacific Aerospace Ltd ya Nyuzilandi, ilisababisha Nyuzilandi iifungulie mashtaka Pacific Aerospace Ltd kwa kuhusika kwenye uuzaji nje usio wa moja kwa moja wa vipuri vya ndege hadi korea Kaskazini.³³ Ndege ya P-750 XSTOL ilikuwa imeuzwa kwa Kampuni ya Jumla ya Ndege ya Beijing (ambayo Pacific Aerospace Ltd iliingia kwenye mradi wa pamoja nayo) na ikafikishwa nchini Uchina mnamo Septemba 2015. Umiliki ulikuwa umehamishwa mnamo Oktoba 2015 kwa kampuni inayojitambulisha kama “Beijing Freesky Aviation Co., Ltd”.

Ndege ya pili, ambayo ilitengenezwa nchini Italia, ilisafirishwa vivyo hivyo hadi nchini Korea Kaskazini. Mifano yote miwili inasisitiza mkakati wa kutumia nchi isiyojumuisha ndege kwenye ufafanuzi wake wa bidhaa za anasa (Uchina) na pia kutumia **mradi wa pamoja** ili kuipatia Korea Kaskazini bidhaa zilizowekewa vikwazo kwa njia isiyowazi.

3.4 PUMZIKIO LA KUTELEZA BARAFUNI LA MASIKRYONG

Pumzikio la kifahari la kuteleza barafuni lililofunguliwa mnamo 2014 lina vifaa kutoka kampuni anuwai za Ulaya na Kanada, zikiwemo vifaa vya kushughulikia theluji vya Prinoth na Pisten Bully, vivuviaji theluji vya Areco na magari ya kuteleza barafuni ya BRP.³⁴ Baadhi wa wazalishaji wa vifaa hivi vya injini waliwasiliana na watu binafsi kwenye Ziara ya Kudumu ya Korea Kaskazini huko Geneva, Uswizi, na kulingana na mawasiliano haya, waliamini kuwa miamala ni halali kwa sababu Uswizi ilikuwa imewapatia vyeti wanadiplomasia hawa.³⁵

Magari ya kebo, yanayotengenezwa na kampuni ya Austria na yaliyowahi kutumia kwenye pumzikio la kuteleza barafuni la Austria, yaliuzwa kwa mfanyabiashara wa bidhaa zilizotumika huko Austria, Pro-Alpin.³⁶ Kwa upande mwingine, Pro-Alpin iliuzwa

³³ UNSC, S/2017/150, paragrafu za 126-127

³⁴ “Vifaa kwenye pumzikio la kuteleza barafuni la Korea Kaskazini huenda kuwa linaenda kinyume na vikwazo vya bidhaa za anasa vya Umoja wa Mataifa”, *Habari za NK*, 2 Januari 2014

³⁵ UNSC, S/2015/131. Para. 100

³⁶ Jane Perlez na Yufan Huang “Ili Kujenga Pumzikio la Kuteleza Barafuni Chini ya Vikwazo vya Umoja wa Mataifa, Korea Kaskazini iliifuata Uchina,” *New York Times*, 5 Februari 2016

magari hayo ya kebo kwa kampuni ya Uchina ambayo haijatambuliwa. Kampuni ya Uchina kisha ilifanya matayarisho ili zana hizo zisafirishwe hadi Korea Kaskazini.

Kampuni ya Uchina pia ilitoa vifaa vya lifti ya kuteleza barafuni na huduma husika za usanifu. Kwenye mukatadha huu, Uchina ilidai kuwa kuteleza barafuni ni mchezo maarufu na kwa hivyo haihusishwi kwenye katazo la bidhaa za anasa.³⁷

Kwa hivyo, mfano wa Pumzikio la Kuteleza Barafuni la Masikryong linaashiria **ufasiri tofauti** wa vikwazo unaofanywa na Uchina, kuhusishwa kwa **wanadiplomasia na balozi**, na **kampuni ya Uchina iliyochukua nafasi ya kampuni ya mpito**.

3.5 BOTI ZA ANASA

Juhudi za kununua boti za anasa zinaonyesha kuwa Korea Kaskazini inatumia **malipo yasiyo ya moja kwa moja** ili kupata bidhaa zisizoruhusiwa. Kwa mfano, mnamo 2009, Korea Kaskazini ilijaribu kununua maboti mawili ya anasa nchini Italia, kwa kupata usaidizi kutoka kwa raia wa Austria Josef Schwartz.³⁸ Schwartz alikusanya fedha kwenye akaunti yake ya benki ya Austria, ambazo zilikuwa zimetumwa kutoka maeneo tofauti na pia benki za Korea Kaskazini. Uchunguzi ulipoanza, Schwartz alipeana kandarasi za mauzo kwa Complant International Transport (Dalian) Co., Ltd, ambayo iliendelea kuficha kituo cha mwisho cha maboti ya anasa, na ilitumia kampuni ya tatu ili kutuma pesa kwa mjengaji meli wa Italia.

3.6 MADUKA YA BIDHA ZA ANASA NCHINI KOREA KASKAZINI

Mnamo 2017, picha za maduka mawili yanyaouza bidhaa nchini Korea Kaskazini (Bugsae na MINISO) zilijitokeza zilizokuwa zinaonyesha bidhaa kutoka Umoja wa Ulaya na Japani ambazo zinachukuliwa kuwa ni bidhaa za anasa kulingana na orodha za bidhaa za anasa za mashirika haya (k.v. divai, mvinyo, vipodozi, na vifaa vya masikio).³⁹ Duka la Bugsae limehusishwa na OCN (Singapoo) Pte Ltd yenye makao yake makuu nchini Singapoo, na bidhaa ziliingizwa nchini kutoka kampuni nyingine yenye makao yake makuu nchini Singapoo, T Specialist International (Singapore) Pte Ltd. MINISO, duka la rejareja linalojitangaza kama “chapa maarufu yenye makao makuu nchini Japani”, lilidai kuwa bidhaa zake zinazouzwa huko Pyongyang hazikuzalishwa nchini Japani na kuwa ofisi ya Uchina ya MINISO ilikuwa inashughulikia biashara ya ng'ambo ya chapa, ikiwemo tawi la Pyongyang. Baada ya maswali kutoka Umoja wa Mataifa, MINISO ilifuta anwani ya makao yake makuu nchini Japani kwenye tovuti yake, na duka la Pyongyang likabadilisha jina la chapa yake kwenye mafurushi yake. Kama vile ripoti ya Jopo la Wataalamu inavyodokeza, mipango kama hii ya **miradi ya pamoja**

³⁷ UNSC, S/2015/131, paragrafu ya 99

³⁸ UNSC, S/2014, 147, paragrafu ya 177

³⁹ UNSC, S/2018/171, paragrafu za 146-147

hairuhusiwi chini ya vikwazo. Kwa ziada, mfano wa Bugsae unaangazia shughuli za **Singapoo**, ambayo pia imetajwa kwenye ripoti zingine.⁴⁰

4. Mapendekezo ya Kuepuka Ukiukaji wa Katazo la Bidhaa za Anasa

4.1 Ufafanuzi tofauti wa "bidhaa za anasa" unamaanisha kuwa yale yanayoweza kuwa ukiukaji yakiuzwa nje kutoka nchi fulani yanaweza kuwa si ukiukaji yakipatikana kutoka nchi nyingine. Kwa hivyo, kampuni zinahitaji kuwa makini kuhusiana na mtu ana/au kampuni inayofanya ununuzi, haswa wakati mtu na/kampuni hiyo iko kwenye nchi ambazo zimelegeza uhusiano na Korea Kaskazini (Uchina kimahususi, lakini pia Singapoo na Ukraini). Kuna hatari kuwa bidhaa zinaweza kuhamishwa hadi nchini Korea Kaskazini, ambayo, kivyake, inaweza kusababisha gharama za sifa kwa kampuni zitoazo bidhaa hizo.

4.2 Kuhusiano na kidokezo kilichopita, ni muhimu kwa sekta binafsi kuwa makini kuhusiana na majina ya mashirika yanayofanya ununuzi kwenye nchi zingine. Mara nyingi kampuni za Korea Kaskazini huwa zinatimia lakabu. Kampuni ya Usambazaji Kimataifa ya Liaoning Danxing, iliyohusishwa kwenye mifano kadhaa iliyotangulizwa hapo juu, pia inaonekana kuwa inatumia jina Transit Prime International Logistics. Ufahamu wa kimsingi wa kampuni za Korea Kaskazini na majina yao inaweza kusaidia kufichua wanunuzi wenye uhusiano na Korea Kaskazini.

4.3 Ufafanuzi unaotofautiana wa bidhaa za anasa unaotumiwa na kila nchi umerekodiwa kwenye ripoti za Jopo la Watalamu ambazo zinaweza kusaidia kuziongoza kampuni pale ambapo kuna sababu ya kumshuku mnunuzi kwenye nchi maalum. Kwa mfano, ikiwa bidhaa husika haziruhusiwi kuuziwa Korea Kaskazini kwa amri ya Marekani, lakini hazijakatazwa na nchi ambayo imeshirikiana na Korea Kaskazini, tahadhari ya ziada inafaa kutumiwa ili kuhakikishwa kuwa hakuna ukiukaji usiokusudiwa uliotokea kuhusiana na katazo la bidhaa za anasa.

4.5 Kwa kuzingatua uuzaji nje wa bidhaa ambazo **hazijajumuishwa** kwa uwazi na orodha za bidhaa za Umoja wa Mataifa au notisi za utekelezaji kitaifa, zingatia zote mbili; ufafanuzi mpana wa bidhaa za anasa uliobainishwa kwenye Notisi ya Utekelezaji ya Umoja wa Mataifa (kielezi chini cha 15) na pia kipato kwa kila mwananchi cha Korea Kaskazini, ambacho mnamo 2017 kilikuwa USD 685.⁴¹ Ikiwa wananchi wengi wa Korea Kaskazini hawawezi kununua bidhaa fulani, inawezekana kuwa inajumuishwa kwenye katazo la bidhaa za anasa.

⁴⁰ Ibid. McKenzie, 2017

⁴¹ Data ya Umoja wa Mataifa, inaweza kufikiwa: <http://data.un.org/>

- 4.6 Umuhimu wa kutathmini kwa makini uuzaji nje wa bidhaa ambazo hazijajumuishwa kwenye orodha za utekelezaji za kitaifa inasisitizwa zaini na matukio yaliyopita. Kwa mfano, kwenye tukio la mfumo wa gari-kebo unaozalishwa na kampuni ya Austria, Doppelmayr Seilbahnen, Kanuni ya Baraza la Umoja wa Ulaya ilisasishwa ili ijumuishwe kwa uwazi lifti za kuteleza barafuni baada ya kuhamishwa kwa mfumo huo hadi nchini Korea Kaskazini.⁴² Kwa hivyo, tukio hili linaangazia asili pana ya katazo la bidhaa za anasa ambayo inaweza kudaiwa kuwa inaundwa, yote au sehemu yake, kupitia kutofafanua bidhaa za anasa.
- 4.7 Kwa jumla, ingawa jukumu la kufasiri katazo la bidhaa za anasa liwe kanuni za kitaifa ni jukumu la nchi, kampuni zinaweza kuepuka gharama za sifa zinazoweza kuiletea madhara kampuni zinazotokana na uuzaji nje bila ufahamu hadi Korea Kaskazini kwa kujielemisha kuhusu miongozo yaliyochapishwa kwenye Notisi za Kusaidia Utekelezaji ya Namb. ya 3 na kwa kufanya kazi na Idara ya Biashara ya nchi yao, ambayo inaweza kutoa mwongozo wa ziada.
- 4.8 Inayohusidhwa na kidokezo kilichopita, kushauriana na serikali kunaweza kuleta miongozo ya kitaifa inayopunguza changamoto za kuepuka katazo la bidhaa za anasa. Uuzaji nje wa mifumo ya magari ya kebo ya Austria hadi Korea Kaskazini ulisababisha masasisho kwenye utekelezaji wa katazo la bidhaa za anasa wa Umoja wa Ulaya, ikiwemo misimbo iliyounganishwa ya majina inayotoa mbinu zilizorahisishwa kwa wauzaji nje ili kuangalia kama uuzaji nje wa bidhaa hizi na zingine hadi nchini Korea Kaskazini utakiuka katazo la bidhaa za anasa.⁴³ Kupitia kushirikiana na serikali, sekta binafsi inaweza kuulizia serikali zinazotekeleza vikwazo ziidhinishe hatua kama hizi zinazoweza kutoa uwazi na zinazoweza kurahisisha taratibu ya kutii vikwazo. Kwa ziada, Jopo la Wataalamu la Umoja wa Mataifa limetoa maelezo kuhusu bidhaa zilizoorodheshwa na mawasiliano yao kwenye misimbo wa Mfumo Uliowianishwa.⁴⁴
- 4.9 Kwa kampuni, kuidhinisha sera na taratibu zinazoweza kuboresha mifumo yao ya kudhibiti uingizaji nchini na uuzaji nje ni mkakati mwingine wa kuepuka ukiukaji wa katazo la bidhaa za anasa. Kampuni kadhaa zimeripoti viimarisho hivi kwa Umoja wa Mataifa baada ya kuhusika kwenye uhamishaji bidhaa hadi Korea Kaskazini.⁴⁵

⁴² UNSC/2017/150, para. 124

⁴³ UNSC, S/2017/150, kielezi chini cha 117

⁴⁴ Kwa mfano, UNSC, S/2016/157, paragrafu ya 129

⁴⁵ Kwa mfano, Pacific Aerospace Ltd ya Nyuzilandi. Rejelea UNSC, S/2018/171, paragrafu ya 145

Kuhusu Kathrin Kranz

Kathrin Kranz ana Ph.D. ya Mafunzo ya Amani na Sayansi ya Kisiasa kutoka Chuo Kikuu cha Notre Dame, na LL.M. ya Sheria ya Kimataifa ya Umma kutoka Shule ya Uchumi na Sayansi ya Kisiasa ya London. Utafiti wake unaangazia biashara ya kimataifa ya silaha, vikwazo vya uchumi, na taasisi za kimataifa.